

„Южен поток“ - сделка или не

Ваня Хаджиева,
доктор по икономика

Споразумението за изграждането на газопровода „Южен поток“ е подписано на 23 юни 2007 г. в Рим между руския „Газпром“ и италианската компания „Ени“ в присъствието на енергийните министри на Русия и Италия. На 18 януари 2008 г. България и Русия подписват междуправителствено споразумение за сътрудничество при изграждането на газопровода през територията на България. Компанията, която ще изгражда и управлява газопровода на българска територия, ще се регистрира в България и ще е с 50% национално участие.

Параметрите на проекта

Прогнозната стойност на газопровода варира в диапазона 7-10 млрд. EUR. Очакванията на експертите са през тази тръба

по дължото на Черно море да се транспортират около 31 млрд. куб. м природен газ годишно. Трасето ще тръгне от руското крайбрежие - село Изобильное, вероятно до Галата, където Melrose Resources разработва находището, за да не се правят нови трасета. След това по северната или по южната дъга ще се влиза на сръбска или на гръцка територия.

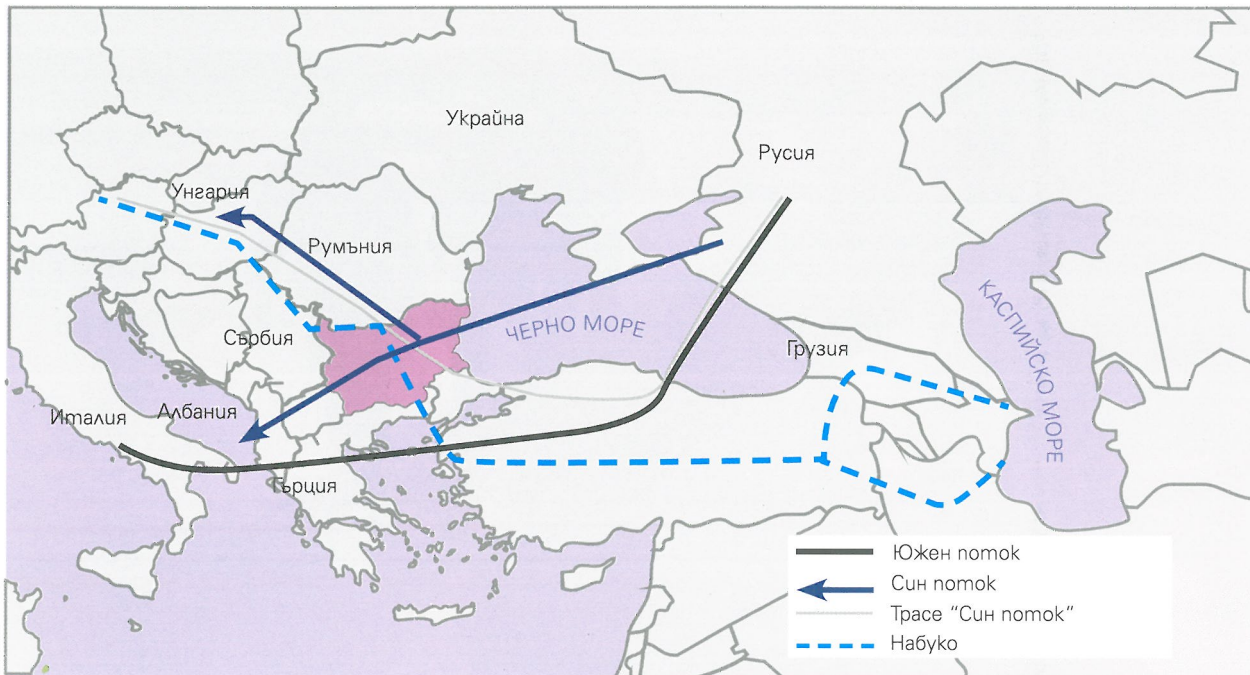
Очаква се проектът да приключи за по-малко от три години след одобрението на ЕС. Той ще се финансира, притежава и управлява съвместно от „Газпром“ и „Ени“, а на транзитните страни ще бъдат предложени миноритарни дялове. Проучвателните работи и строителството ще се извършат от „Сайлем“ /поделение на „Ени“/. Подводната част ще бъде дълга 900 км и ще стига до две хиляди метра дълбочина. Очаква се България да печели от транзитни такси между

250 и 400 млн. USD годишно.

Очакванията

Изглежда, че проектът ще измести предвижданото по-рано продължение на газопровода „Син поток“ от Турция към ЕС. „Южен поток“ ще обхожда Турция и Украйна /по подобие на проекта „Северен поток“ от Русия до Германия по дължото на Балтийско море в обход на балтийските държави и Полша/ и е израз на стремежа на Русия да намалява зависимостта на газопреносната мрежа към ЕС от съседните ѝ страни.

Русия отрича, че „Южен поток“ е конкурент на газопровода „Набуко“ и не е изключено „Газпром“ в бъдеще да доставя газ за „Набуко“ чрез „Син поток“. На българска територия газопроводът вероятно ще излиза в местността Паша дере - на 8.5 км южно от нос Галата, до съществуващия тръба →

→ бопровод на фирмата „Петреко САРЛ“ /поделение на Melrose Resources/ от подводното газово находище Галата.

Участниците

Унгария ще създаде смесена компания с „Газпром“ за строителството на своя участък от „Южен поток“. Началото на 900-километровия газопровод е в Джубга /Краснодарски край, Русия/ и преминава по дъното на Черно море до Варна /България/. На Балканския полуостров се разклонява и достига до Южна Италия през Гърция и Йонийско море и до Северна Италия през Сърбия, Унгария и Словения /с разклонение до Австрия/. Маршрутът от България през Сърбия беше договорен между Русия и Сърбия на 25 януари 2008 г. Проектът цели частично да замени планираното разширяване на „Син поток“ от Турция през България и Румъния до Унгария.

Позиции

Украйна може да забави проекта, тъй като газопроводът преминава през нейния морски шелф, предупреждават експерти. Морският участък на газопровода ще преминава през икономическата зона на Украйна, с която Русия се намира в остър конфликт за газа. В

результат Киев може да забави реализирането на проекта и да получи нов инструмент за натиск върху Русия в газовите преговори. Експертите отбелязват, че подкрепата на правителствата на транзитните

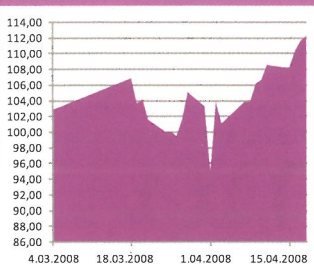
страни все още не гарантира навременното строителство на „Южен поток“. Почти цялото преминава през украинския континентален шелф, а част от него минава и през шелфа на Румъния.

Григорий Вилчек, заместник-директор на „Питер Газ“, разработваща екологичната експертиза за „Норд Стрийм“, уточнява, че в Черно и Балтийско море няма неутрални води, защото в затворените морета изключителните икономически зони се уреждат от междуправителствени споразумения на крайбрежните страни. Неоспорим факт е, че за реализирането на този проект ще е необходимо съгласието на Украйна и Румъния, което налага да се проведе екологична експертиза, която да бъде съгласувана с правителствата на страните, през чиято икономическа зона ще преминава газопроводът. Член 79 от Конвенцията на ООН за морско право предвижда, че „определянето на маршрута за построяването на подводни тръбопроводи през континенталния шелф се осъществява със съгласието на крайбрежната страна“.

Експертите считат, че Украйна не може да забрани строителството на газопровода, но тя трябва да съгласува маршрута за тръбопровода и

Движение при цените на петрола сорт "Брент" за периода 18 март - 18 април 2008 г. в USD/барел

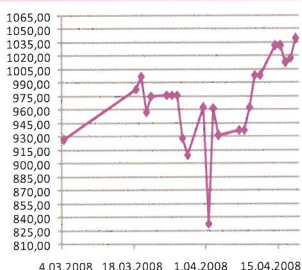

През третата и четвъртата десетдневка на март цените на петрола сорт „Брент“ на Лондонската петролна борса се стабилизираха на ниво над 100 USD/барел. В рамките на 10-те работни дни сделки се сключваха в диапазона 100-105 USD/барел. Регистриран е един ценови пик на ниво от 106.84 USD/барел - 18 март 2008 г.

Април започна с най-ниската регистрирана цена в рамките на анализирания период - 94.88 USD/барел. Въпреки това западе стабилна възходяща ценова тенденция, в рамките на която се открояват два пика - първият на 2 април - 103.82 USD/барел, вторият на 18 април - 112.22 USD/барел.

Движение при цените на газьола за периода 18 март - 18 април 2008 г. в USD/тон

Третата десетдневка на март се оказа изключително динамична по отношение на цената на газьола. В началото на третата работна седмица цената достигна пиково ниво от 997.75 USD/тон, последвано от стабилизиране на ниво от 977 USD/тон, което се запази няколко поредни дни. Последва нов еднокдневен спад на цената до 909.50 USD/тон, регистриран на 28 март. Последния работен ден достигна нови „висини“ -

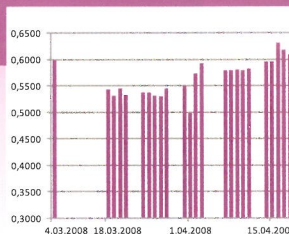

962.75 USD/тон.

Новият месец започна от 883.25 USD/тон, а на следващия работен ден сделки се сключваха на 962 USD/тон. Изпъкват три ценови пика - 999 USD/тон, регистриран на 9 април, последван от преминаване на „психологическата“ бариера от 1000 USD/тон и втори пик на ниво от 1031.75 USD/тон. Последният ден от анализирания период бележи третият ценови пик - 1039.75 USD/тон.

Движение при цените на природния газ за периода 18 март - 18 април 2008 г. в GBP/куб. м

В рамките на анализирания период можем да твърдим, че цените на природния газ са запазили най-голяма стабилност в сравнение с цените на суровия петрол и природния газ. Третата десетдневка на март започва от ниво 0.5425 GBP/куб.м, а в последния работен ден сделки се сключваха при 0.5482 GBP/куб.м. В началото на април е регистриран ценови спад - 0.4980 GBP/куб.м, което е и най-ниското регистрирано в рамките на анализирания период. В рамките на април са регистрирани два пика - 0.5920 GBP/куб.м на 3 април и 0.6300 GBP/куб.м на 16 април. През последния работен ден сделки се сключваха на ниво от 0.6090 GBP/куб.м.

неговата екологична експертиза. Така на практика страната се сдобива с нов инструмент за натиск върху Русия. Украйна може да използва финландския, естонския и полския опит за поставяне на пренятствия пред „Норг Стрийм“, което се потвърждава и от официалната позиция на пресцентъра на министерството на екологията на Украйна, откъдето потвърдиха, че „Южен поток“ трябва внимателно да бъде изучен, да се проведе голяма екологична експертиза.

налните интереси на Украйна не предвиждат подкрепа за руския проект „Южен поток“, но експертите твърдят, че Украйна не може да го забрани, а само да забави неговото изграждане.

неговата екологична експертиза. Така на практика страната се сдобива с нов инструмент за натиск върху Русия. Украйна може да използва финландския, естонския и полския опит за поставяне на пренятствия пред „Норг Стрийм“, което се потвърждава и от официалната позиция на пресцентъра на министерството на екологията на Украйна, откъдето потвърдиха, че „Южен поток“ трябва внимателно да бъде изучен, да се проведе голяма екологична експертиза.

Очакваната сделка

Украинското решение за „Южен поток“ е в пряка зависимост от украинския проект „Бял поток“, което Украйна ще се нуждае от разрешението на Москва за построяването на тръба по дъното на Черно море.

Хипотезата

Украйна строи „Бял поток“, а Русия - „Южен поток“. Нацио-

ПРАВЕН СВЯТ

Най-доброто в областта на правото

Търсете списанието в книжарниците на „Сиела“. В университетите и по реповете в цялата страна. Можете да се абонирате на адрес: www.legalworld.bg

